

13.12.2017

STM025:00/2016

HARVINAISET SAIRAUDET -TYÖRYHMÄN TOIMIKAUDEN JATKAMINEN

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään tekemällään päätöksellä päättänyt jatkaa harvinaiset sairaudet -työryhmän toimikautta ajalle 1.1.2018 - 31.12.2019.

Tausta ja perustelut toimikauden jatkamiselle

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama (STM025:00/2016) harvinaiset sairaudet -työryhmä on suunnitellut ja seurannut vuosille 2014 - 2017 laaditun harvinaisten sairauksien kansallisen ohjelman toimeenpanoa. Työryhmän toimikausi päättyy 31.12.2017. Työryhmän ja sen alatyöryhmän kauden jatkamiseen on useita perusteita.

Kansallinen yhteistyö ja verkostoituminen ovat käynnistyneet ja harvinaissairauksien keskus on perustettu jokaiseen yliopistosairaalaan. Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (582/2017) astuu voimaan 1.1.2018. Sen mukaan harvinaissairauksien ehkäisyä, diagnostiikkaa, hoitoa ja kuntoutusta koskien viiden yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiirin on huolehdittava tehtävistä, niiden suunnittelusta ja yhteen sovittamisesta alueellisesti. Kansallista koordinaatiovastuuta ei ole osoitettu. Työryhmä on nähnyt sen haasteena yhteistyön etenemiselle.

Yhteensä 24 eurooppalaista osaamisverkostoa (European Reference Network, ERN) on luotu vuonna 2017. Niiden vaikutuksia potilaiden hoitoihin odotetaan. Suomesta jäseniä on 14 yksiköstä neljästä yliopistosairaalasta. Uusi hakukierros on suunniteltu keväälle 2018. Jäsenvaltioilla on tehtäviä verkostojen jäsenten valinnassa ja toiminnan seuraamisessa.

Sairaanhoitopiireillä on kehityshankkeita liittyen harvinaissairauksiin. Terveyskyli.fi sivustoa kehitetään. Tulostittareita (esim. PROMIS) valmistellaan. Harvinaissairauksien rekisterin sekä koodauksen kehittämistä tehdään yhteistyössä THL:n kanssa.

Harvinaissairauksia käsittelevät monet STM:n tai sen hallinnonalalla olevat toimijat, joiden välisen tiedonkulun ja yhteistyön vahvistaminen on tarpeen. Näitä ovat palveluvalikoimaneuvosto (PALKO), Hila, Fimea, THL ja Kela. Myös kansallisen syöpäkeskuksen ja genomikeskuksen roolit suhteessa harvinaissairauksien keskuksiin ovat vasta hahmottumassa. Eri toimijoiden välistä koordinaatiota tarvitaan.

Potilasjärjestöjen ja kolmannen sektorin toimijoiden rooli harvinaissairauksien ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi on keskeinen. Työryhmän jatkokaudella voidaan vahvistaa alkuun saatetun yhteistyön vakiintumista.

Tavoitteet

Työryhmän toimikauden jatkoajan tavoitteena on vahvistaa kansallista koordinaatiota, seurata ja edistää harvinaissairauksien ohjelman mukaisesti käynnistettyjä toimintamalleja ja edistää kansainvälistä yhteistyötä.

Tehtävät

Työryhmän tehtävät:

1. Määritellä ja laatia ehdotus harvinaissairauksien kansallisen koordinaation vahvistamiseksi
2. Arvioida harvinaissairauksien ohjelman päivittämisen tarve ja suunnitella sen päivittäminen
3. Seurata eurooppalaisten osaamisverkostojen toimintaa Suomessa
4. Seurata ja edistää yliopistollisten sairaaloiden harvinaissairauksien yksiköiden yhteistyötä ja keskittämisasiäsetuksen (582/2017) mukaisten tehtävien toteutumista
5. Tukea Pohjoismaiden harvinaissairauksien verkoston toimintaa

Työryhmän kokoonpano

Puheenjohtaja Tuija Ikonen, STM, HPO

Varapuheenjohtaja STM, HPO, nimetään myöhemmin

Jäsenet:

Helena Kääriäinen, THL

Ilona Autti-Rämö, Kela

Jari Petäjä, HUS

henkilökohtainen varajäsen: Mikko Seppänen, HUS

Heikki Lukkarinen, Tyks

Pasi Nevalainen, Tays

Jarmo Jääskeläinen, KYS

Johanna Uusimaa, Oys

henkilökohtainen varajäsen Jukka Moilanen, Oys

Päivi Koivuranta, Kuntaliitto

Elina Rantanen, Norio-keskus

henkilökohtainen varajäsen Leena Toivanen, Rinnekoti-Säätiö

Risto Heikkinen, Allergia-, iho- ja astmaliitto

henkilökohtainen varajäsen Päivi Vataja, Kuuloliitto

Katri Asikainen, Harso ry

henkilökohtainen varajäsen Sanna Leppäjoki, Harso ry

Työryhmän tekniseksi sihteeriksi nimetään hallinnollinen avustaja Anna-Maria Jalo.

Työryhmän pysyväksi asiantuntijajäseneksi kutsutaan PALKO:n sihteeristön edustaja.

Työryhmä voi kutsua ryhmän jäseniksi muita pysyviä asiantuntijoita ja perustaa alatyöryhmiä.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän tulee työskennellä virka-aikana ilman eri korvausta.
Työryhmän kustannukset maksetaan valtion talousarviomomentilta 33.01.01, TY5500802102, Seuko1 55050225.
Työryhmän kokoonpano täyttää naisten ja miesten välisestä tasa-arvolaista annetun lain (609/1986) vaatimukset.

Perhe- ja perupalveluministeri

Annika Saarikko

Hallitusneuvos

Anne Koskela

JAKELU

Harvinaissairauksien työryhmä
Taina Mäntyranta, PALKO

TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila
Erityisavustaja Niina Perälä
Erityisavustaja Kari Synberg
Erityisavustaja Hanna-Maija Kause
Erityisavustaja Riikka Pirkkalainen
Laskentasihteeri Virpi Andersson
Suunnittelija Pirjo Suuronen
Valtioneuvoston hankerekisteri
STM/kirjaamo

